ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

της 15ης Φεβρουαρίου 2000 *

Στην υπόθεση C-169/98,

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον P. Hillenkamp, νομικό σύμβουλο, και την H. Michard, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον C. Gómez de la Cruz, μέλος της ίδιας υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

προσφεύγουσα,

κατά

Γαλλικής Δημοκρατίας, εκπροσωπουμένης από την K. Rispal-Bellanger, υποδιευθύντρια στη διεύθυνση νομικών υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών, και τον C. Chavance, σύμβουλο εξωτερικών υποθέσεων στην ίδια διεύθυνση,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο να αναγνωριστεί ότι η Γαλλική Δημοκρατία, επιβάλλοντας τη γενική εισφορά κοινωνικής ασφαλίσεως στα εισοδήματα από την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας καθώς και στα υποκατάστατα εισοδήματα των

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

μισθωτών εργαζομένων και των ελευθέρων επαγγελματιών οι οποίοι κατοικούν μεν στη Γαλλία, αλλά, δυνάμει του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητος, όπως τροποποιήθηκε και ενημερώθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 118/97 του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 1996 (ΕΕ 1997, L 28, σ. 1), δεν υπόκεινται στη γαλλική νομοθεσία περί κοινωνικής ασφαλίσεως, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 48 και 52 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρα 39 ΕΚ και 43 ΕΚ) και από το άρθρο 13 του προπαρατεθέντος κανονισμού,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους G. C. Rodríguez Iglesias, πρόεδρο, J. C. Moitinho de Almeida (εισηγητή), D. A. O. Edward, L. Sevón και R. Schintgen, προέδρους τμήματος, C. Gulmann, J.-P. Puissochet, G. Hirsch, P. Jann, H. Ragnemalm και M. Wathelet, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: A. La Pergola,
γραμματέας: H. von Holstein, βοηθός γραμματέας,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις αγορεύσεις των διαδίκων κατά τη συνεδρίαση της 4ης Μαΐου 1999,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 7ης Σεπτεμβρίου 1999,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 7 Μαΐου 1998, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων άσκησε, δυνάμει του άρθρου 169 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 226 ΕΚ), προσφυγή με την οποία ζητεί να αναγνωριστεί ότι η Γαλλική Δημοκρατία, επιβάλλοντας τη γενική εισφορά κοινωνικής ασφαλίσεως (στο εξής: CSG) στα εισοδήματα από την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας καθώς και στα υποκατάστατα εισοδήματα των μισθωτών εργαζομένων και των ελευθέρων επαγγελματιών οι οποίοι κατοικούν μεν στη Γαλλία, αλλά, δυνάμει του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητος, όπως τροποποιήθηκε και ενημερώθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 118/97 του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 1996 (ΕΕ 1997, L 28, σ. 1, στο εξής: κανονισμός 1408/71), δεν υπόκεινται στη γαλλική νομοθεσία περί κοινωνικής ασφαλίσεως, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 48 και 52 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρα 39 ΕΚ και 43 ΕΚ) και από το άρθρο 13 του προπαρατεθέντος κανονισμού.

Η κοινοτική νομοθεσία

2 Το άρθρο 4, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 1408/71 ορίζει τα εξής:

«1. Ο παρών κανονισμός ισχύει για όλες τις νομοθεσίες που αφορούν τους ακόλουθους κλάδους κοινωνικής ασφαλίσεως:

α) παροχές ασθενείας και μητρότητος·

β) παροχές αναπηρίας, περιλαμβανομένων εκείνων που προορίζονται για τη διατήρηση ή βελτίωση της ικανότητας βιοπορισμού·

γ) παροχές γήρατος·

δ) παροχές επιζώντων·

ε) παροχές εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών·

στ) επιδόματα λόγω θανάτου·

ζ) παροχές ανεργίας·

η) οικογενειακές παροχές.

2. Ο παρών κανονισμός ισχύει για τα γενικά και ειδικά συστήματα κοινωνικής ασφαλίσεως, με ή χωρίς συνεισφορά, καθώς και για τα συστήματα σχετικά με τις υποχρεώσεις του εργοδότη ή του πλοιοκτήτη εν σχέσει προς τις παροχές που προβλέπονται στην παράγραφο 1.»

3 Στο άρθρο 1, στοιχείο ι, του κανονισμού 1408/71 προβλέπεται ότι ο όρος «νομοθεσία» προσδιορίζει, «για κάθε κράτος μέλος, τους υφισταμένους ή μελλοντικούς νόμους, τις κανονιστικές πράξεις, κανονισμούς και κάθε άλλο μέτρο εφαρμογής, που αφορούν τους κλάδους και τα συστήματα κοινωνικής ασφαλίσεως που προβλέπονται στο άρθρο 4, παράγραφοι 1 και 2, ή τις ειδικές παροχές χωρίς συνεισφορά που προβλέπονται στην παράγραφο 2α του άρθρου 4».

4 Το άρθρο 13 του ίδιου κανονισμού ορίζει τα εξής:

«1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 14γ, τα πρόσωπα για τα οποία ισχύει ο παρών κανονισμός υπόκεινται στη νομοθεσία ενός μόνου κράτους μέλους. Η νομοθεσία αυτή προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος τίτλου.

2. Με την επιφύλαξη των άρθρων 14 έως 17:

α) το πρόσωπο που ασκεί μισθωτή δραστηριότητα στο έδαφος κράτους μέλους υπόκειται στη νομοθεσία του κράτους αυτού, ακόμη και αν κατοικεί στο έδαφος άλλου κράτους μέλους ή αν η επιχείρηση ή ο εργοδότης που το απασχολεί έχει την έδρα της ή την κατοικία του στο έδαφος άλλου κράτους μέλους·

β) το πρόσωπο που ασκεί μη μισθωτή δραστηριότητα στο έδαφος κράτους μέλους υπόκειται στη νομοθεσία του κράτους αυτού, ακόμη και αν κατοικεί στο έδαφος άλλου κράτους μέλους·

(...)».

Η εθνική νομοθεσία

5 Η CSG θεσπίστηκε με τον νόμο περί δημοσίων οικονομικών 90-1168, της 29ης Δεκεμβρίου 1990 (*JORF* της 30ής Δεκεμβρίου 1990, σ. 16367). Οι αφορώσες την CSG διατάξεις, ήτοι τα άρθρα 127 έως 135 του νόμου αυτού, ενσωματώθηκαν στον κώδικα κοινωνικής ασφαλίσεως (άρθρα L. 136-1 έως L. 136-9) με τον νόμο 93-936, της 22ας Ιουλίου 1993, περί συντάξεων και διασφαλίσεως της κοινωνικής προστασίας (*JORF* της 23ης Ιουλίου 1993, σ. 10374).

6 Στην CSG υπόκεινται, ιδίως όσον αφορά τα εισοδήματά τους από επαγγελματική δραστηριότητα ή τα υποκατάστατα εισοδήματά τους, όλα τα φυσικά πρόσωπα που έχουν τη φορολογική κατοικία τους στη Γαλλία όσον αφορά τον καθορισμό του φόρου εισοδήματος.

7 Υπό την έννοια του άρθρου 4 Β του γενικού φορολογικού κώδικα, θεωρούνται ότι έχουν τη φορολογική κατοικία τους στη Γαλλία τα πρόσωπα που έχουν στη Γαλλία την κατοικία τους ή τον τόπο κύριας διαμονής τους, τα πρόσωπα που ασκούν στη Γαλλία μισθωτή ή άλλη επαγγελματική δραστηριότητα, εκτός αν αποδεικνύουν ότι η δραστηριότητα αυτή ασκείται στη Γαλλία δευτερευόντως, καθώς και τα πρόσωπα που έχουν στη Γαλλία το κέντρο των οικονομικών δραστηριοτήτων τους.

8 Η CSG οφείλεται επί των εισοδημάτων από περιουσιακά στοιχεία, επί του προϊόντος τοποθετήσεων κεφαλαίων και επί των ποσών που χρησιμοποιήθηκαν για παίγνια ή επί των εισοδημάτων που πραγματοποιήθηκαν από παίγνια, καθώς και επί των εισοδημάτων από επαγγελματική δραστηριότητα και επί των υποκατάστατων εισοδημάτων, συμπεριλαμβανομένων των εισοδημάτων που πραγματοποιήθηκαν στην αλλοδαπή ή που είναι αλλοδαπής πηγής, με την επιφύλαξη διεθνών συμβάσεων που έχει συνάψει η Γαλλική Δημοκρατία προς αποφυγή της διπλής φορολογίας.

9 Ο νόμος 96-1160, της 27ης Δεκεμβρίου 1996, περί της χρηματοδοτήσεως της κοινωνικής ασφαλίσεως για το 1997 (*JORF* της 29ης Δεκεμβρίου 1996, σ. 19369), διεύρυνε τη βάση υπολογισμού της CSG, όσον αφορά τα εισοδήματα από επαγγελματική δραστηριότητα και τα υποκατάστατα εισοδήματα, προκειμένου η βάση αυτή να ευθυγραμμιστεί σε μεγάλο βαθμό με τη βάση της εισφοράς για την εξόφληση του κοινωνικού χρέους, η οποία αποτελεί το αντικείμενο μιας άλλης αποφάσεως, η οποία εκδίδεται σήμερα, ήτοι της C-34/98, Επιτροπή κατά Γαλλίας. Έτσι, η CSG αφορά ιδίως τους μισθούς, τα επαγγελματικά εισοδήματα, τις συντάξεις γήρατος και αναπηρίας, καθώς και τα επιδόματα ανεργίας.

10 Δυνάμει του άρθρου L. 136-8 III του κώδικα κοινωνικής ασφαλίσεως, όπως τροποποιήθηκε με τον νόμο 96-1160, το προϊόν της CSG καταβάλλεται στην Caisse nationale des allocations familiales (εθνικό ταμείο οικογενειακών επιδομάτων), στο Fonds de solidarité vieillesse (ταμείο αλληλεγγύης προς την τρίτη ηλικία) και στα υποχρεωτικά συστήματα ασφαλίσεως ασθενείας.

11 Η CSG, καθόσον αφορά τα εισοδήματα από επαγγελματική δραστηριότητα και τα υποκατάστατα εισοδήματα, εισπράττεται από τους οργανισμούς που είναι αρμόδιοι για την είσπραξη των εισφορών του γενικού συστήματος κοινωνικής ασφαλίσεως, σύμφωνα με τους κανόνες, τις εγγυήσεις και τις κυρώσεις που ισχύουν για την είσπραξη των εισφορών στο γενικό σύστημα όσον αφορά την ίδια κατηγορία εισοδημάτων. Προς εφαρμογή των διατάξεων αυτών, οι μεθοριακοί εργαζόμενοι κλήθηκαν να εγγραφούν στις υπηρεσίες της Union de recouvrement des cotisations de sécurité sociale et d'allocations familiales (ένωσης για την είσπραξη των εισφορών κοινωνικής ασφαλίσεως και οικογενειακών επιδομάτων).

Η προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία

12 Με έγγραφο οχλήσεως της 25ης Νοεμβρίου 1994, η Επιτροπή ζήτησε από τη Γαλλική Κυβέρνηση να διατυπώσει τις παρατηρήσεις της επί του συμβατού προς το κοινοτικό δίκαιο της εφαρμογής της CSG επί των εισοδημάτων από άσκηση

επαγγελματικής δραστηριότητας και επί των υποκατάστατων εισοδημάτων των μισθωτών και των ελευθέρων επαγγελματιών που κατοικούν στη Γαλλία, αλλά εργάζονται εντός άλλου κράτους μέλους, και οι οποίοι δεν υπόκεινται στη γαλλική νομοθεσία κοινωνικής ασφαλίσεως, σύμφωνα με τον κανονισμό 1408/71.

13 Με έγγραφο της 22ας Μαρτίου 1995, οι γαλλικές αρχές απάντησαν ότι δεν συμμερίζονταν την ανάλυση της Επιτροπής όσον αφορά το σύνδεσμο μεταξύ της CSG, που είναι μια εισφορά κοινωνικής ασφαλίσεως, και του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού 1408/71, ιδίως όσον αφορά τον κανόνα του άρθρου 13 του κανονισμού αυτού περί εφαρμογής μιας και μόνης νομοθεσίας. Ωστόσο, η Γαλλική Κυβέρνηση αποφάσισε στις 28 Νοεμβρίου 1994 να αναστείλει, ενόψει μεταρρυθμίσεως της επίμαχης νομοθεσίας, τις ενέργειες εισπράξεως της CSG, όσον αφορά τα πρόσωπα που έχουν εισοδήματα από επαγγελματική δραστηριότητα και υποκατάστατα εισοδήματα αλλοδαπής πηγής.

14 Κατόπιν της αναστολής αυτής, η Επιτροπή ανέβαλε τη λήψη αποφάσεως για ενδεχόμενη συνέχιση της διαδικασίας λόγω παραβάσεως που προβλέπεται στο άρθρο 169 της Συνθήκης, οι δε υπηρεσίες της Επιτροπής, με έγγραφο της 21ης Μαρτίου 1996, ζήτησαν από τις γαλλικές αρχές να τις ενημερώσουν σχετικά με την κατάσταση της εισπράξεως της CSG από τους εν λόγω εργαζομένους, καθώς και σχετικά με τις εξαγγελθείσες μεταρρυθμίσεις.

15 Η Επιτροπή, δεδομένου ότι δεν έκρινε ικανοποιητική την απάντηση της Γαλλικής Κυβερνήσεως, ζήτησε εκ νέου από τις γαλλικές αρχές, με έγγραφο της 6ης Οκτωβρίου 1996, να της παράσχουν εντός μηνός στοιχεία σχετικά με την κατάσταση της εισπράξεως της CSG όσον αφορά τους εργαζομένους τους οποίους αυτή αφορά, καθώς και σχετικά με τις σχεδιαζόμενες μεταρρυθμίσεις. Το έγγραφο αυτό παρέμεινε αναπάντητο.

16 Στις 16 Δεκεμβρίου 1997, η Επιτροπή κοινοποίησε στις γαλλικές αρχές αιτιολογημένη γνώμη, σύμφωνα με την οποία η Γαλλική Δημοκρατία, επιβάλλοντας την CSG επί των εισοδημάτων από την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας και επί των υποκατάστατων εισοδημάτων των εργαζομένων που κατοικούν στη Γαλλία αλλά οι οποίοι, κατ' εφαρμογήν του κανονισμού 1408/71, δεν υπόκεινται στη γαλλική νομοθεσία κοινωνικής ασφαλίσεως, παραβαίνει τα άρθρα 48 και 52 της Συνθήκης, καθώς και το άρθρο 13 του εν λόγω κανονισμού. Η Επιτροπή κάλεσε τη Γαλλική Δημοκρατία να συμμορφωθεί με αυτή την αιτιολογημένη γνώμη εντός δύο μηνών από της κοινοποιήσεώς της.

17 Δεδομένου ότι οι γαλλικές αρχές δεν συμμορφώθηκαν με την αιτιολογημένη γνώμη εντός της ταχθείσας προθεσμίας, η Επιτροπή αποφάσισε να ασκήσει την υπό κρίση προσφυγή.

Επί της προσφυγής

18 Η υπό κρίση προσφυγή αφορά την είσπραξη της CSG μόνο στον βαθμό που αυτή επιβάλλεται επί των εισοδημάτων από άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας και επί των υποκατάστατων εισοδημάτων που αποκτούν οι μισθωτοί ή οι ελεύθεροι επαγγελματίες οι οποίοι κατοικούν στη Γαλλία και υπάγονται φορολογικώς στο εν λόγω κράτος μέλος σε σχέση με επαγγελματική δραστηριότητα που ασκούν ή άσκησαν εντός άλλου κράτους μέλους και οι οποίοι, ως εκ τούτου, υπόκεινται στο σύστημα κοινωνικής ασφαλίσεως αυτού του κράτους απασχολήσεώς τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού 1408/71.

19 Κατά την Επιτροπή, η ως άνω είσπραξη της CSG συνιστά διπλή κοινωνικοασφαλιστική επιβάρυνση αντίθετη τόσο προς το άρθρο 13 του κανονισμού 1408/71 όσο και προς τα άρθρα 48 και 52 της Συνθήκης.

Επί της αιτιάσεως που αφορά παράβαση του άρθρου 13 του κανονισμού 1408/71

20 Κατά την Επιτροπή, η CSG, η οποία αποσκοπεί στο να συμβάλει στη χρηματοδότηση διαφόρων κλάδων του γαλλικού συστήματος κοινωνικής ασφαλίσεως οι οποίοι απαριθμούνται στο άρθρο 4 του κανονισμού 1408/71, συνιστά εισφορά κοινωνικής ασφαλίσεως εμπίπτουσα στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού αυτού. Συναφώς, οι κανόνες εισπράξεως της CSG, καθώς και οι κανόνες που αφορούν την επίλυση των διαφορών που γεννώνται από την επιβολή της εισφοράς αυτής, οι οποίοι είναι οι κανόνες που ισχύουν για τις εισφορές κοινωνικής ασφαλίσεως, επιβεβαιώνουν τη σχέση αυτή της CSG και του κανονισμού 1408/71. Επιπλέον, το γεγονός ότι η CSG που επιβάλλεται στα εισοδήματα από επαγγελματική δραστηριότητα και στα υποκατάστατα εισοδήματα εκπίπτει εν μέρει από τον φόρο εισοδήματος, σύμφωνα με τον νόμο περί δημοσίων οικονομικών 96-1181, της 30ής Δεκεμβρίου 1996 (*JORF* της 31ης Δεκεμβρίου 1996, σ. 19490), ενισχύει περαιτέρω την άποψη ότι η επιβάρυνση αυτή αποτελεί εισφορά κοινωνικής ασφαλίσεως εμπίπτουσα στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1408/71.

21 Συνεπώς, κατά την Επιτροπή, η Γαλλική Δημοκρατία, επιβάλλοντας την CSG επί των εισοδημάτων από επαγγελματική δραστηριότητα και επί των υποκατάστατων εισοδημάτων που αποκτούν οι μισθωτοί ή οι ελεύθεροι επαγγελματίες που κατοικούν στη Γαλλία στο πλαίσιο της ασκήσεως επαγγελματικής δραστηριότητας εντός άλλου κράτους μέλους, παραβαίνει τον κανόνα περί μιας και μόνης εφαρμοστέας νομοθεσίας, ο οποίος περιέχεται το άρθρο 13 του κανονισμού 1408/71, στον βαθμό που στα ίδια αυτά εισοδήματα έχει ήδη επιβληθεί το σύνολο των κοινωνικοασφαλιστικών επιβαρύνσεων εντός του κράτους μέλους απασχολήσεως, του οποίου η νομοθεσία είναι η μόνη εφαρμοστέα βάσει του εν λόγω άρθρου 13.

22 Η Γαλλική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι το δικαίωμα επί της κοινωνικής προστασίας αποτελεί ένα από τα θεμελιώδη δικαιώματα του πολίτη. Η προστασία αυτή πρέπει, αφενός, να καλύπτει το σύνολο του πληθυσμού και να είναι υψηλού επιπέδου και, αφετέρου, το κόστος της πρέπει να κατανέμεται κατά δίκαιο τρόπο μεταξύ των πολιτών.

23 Η Γαλλική Κυβέρνηση φρονεί ότι η επίτευξη του τελευταίου αυτού σκοπού δεν πρέπει να διασφαλίζεται με χρηματοδότηση στηριζόμενη στις εισφορές κοινωνικής ασφαλίσεως που βαρύνουν μόνο τα εισοδήματα από την εργασία, αλλά

πρέπει να αφορά το σύνολο των εισοδημάτων. Η CSG, όπως και η εισφορά για την εξόφληση του κοινωνικού χρέους, η οποία αποτελεί το αντικείμενο της προπαρατεθείσας αποφάσεως Επιτροπή κατά Γαλλίας, συνιστούν μέτρα ληφθέντα στο πλαίσιο προοδευτικής «φορολογικοποιήσεως» της κοινωνικής ασφαλίσεως.

24 Συγκεκριμένα, λόγω των χαρακτηριστικών της και του σκοπού της, η CSG πρέπει να χαρακτηρισθεί ως φόρος ο οποίος δεν εμπίπτει, ως εκ τούτου, στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1408/71 και ο οποίος εξακολουθεί συνεπώς να υπάγεται στις ίδιες αρμοδιότητες των κρατών μελών στον τομέα της δημοσιονομικής και κοινωνικής πολιτικής.

25 Προς στήριξη της θέσεώς της, η Γαλλική Κυβέρνηση τονίζει, μεταξύ άλλων, ότι η CSG οφείλεται με βάση το κριτήριο και μόνον της φορολογικής κατοικίας στη Γαλλία, ανεξάρτητα από την επαγγελματική κατάσταση ή το σύστημα κοινωνικής ασφαλίσεως στο οποίο υπάγεται ο ενδιαφερόμενος. Επιπλέον, τα υποκείμενα στην CSG πρόσωπα δεν τυγχάνουν καμιάς παροχής κοινωνικής ασφαλίσεως ως αντιπαροχή για την επιβάρυνση αυτή, ενώ όλα τα πρόσωπα που κατοικούν στη Γαλλία, ανεξάρτητα από το αν ασκούν ή όχι επαγγελματική δραστηριότητα, μπορούν, λόγω της κατοικίας τους, να τύχουν των κοινωνικών παροχών που χρηματοδοτούνται με την CSG και εμπίπτουν στην εθνική αλληλεγγύη, ήτοι των οικογενειακών παροχών και των παροχών του Fonds de solidarité vieillesse. Ούτε οι κανόνες εισπράξεως ούτε οι κανόνες χρησιμοποιήσεως του προϊόντος της CSG αποτελούν κατάλληλο κριτήριο για την εφαρμογή της αρχής της μιας και μόνης εφαρμοστέας νομοθεσίας.

26 Η Γαλλική Κυβέρνηση διευκρινίζει ότι ο κανονισμός 1408/71 δεν περιέχει κανέναν ορισμό των όρων «εισφορές κοινωνικής ασφαλίσεως» και αφήνει στα κράτη μέλη την επιλογή των διαφόρων τρόπων οργανώσεως και χρηματοδοτήσεως των συστημάτων τους κοινωνικής ασφαλίσεως.

27 Αν, όπως τονίζει η Επιτροπή, το σύστημα χρηματοδοτήσεως της κοινωνικής ασφαλίσεως που υφίσταται στη Δανία και το οποίο στηρίζεται κυρίως στον φόρο είναι συμβατό προς το κοινοτικό δίκαιο, η ίδια λύση επιβάλλεται και στην περίπτωση της CSG. Θα ήταν βεβαίως δυνατό να διασφαλιστεί η χρηματοδότηση των σχετικών κλάδων της κοινωνικής ασφαλίσεως με αύξηση, μεταξύ άλλων, του

φόρου εισοδήματος, τον οποίο οφείλουν και οι μεθοριακοί εργαζόμενοι που κατοικούν στη Γαλλία. Η Γαλλική Δημοκρατία δεν επέλεξε ένα τέτοιο σύστημα, το οποίο θα στερούνταν «ευκρίνειας» έναντι των φορολογουμένων και το οποίο συνεπώς θα ενείχε τον κίνδυνο να παραβλεφθεί σε μεγάλο βαθμό ο επιδιωκόμενος σκοπός.

28 Τέλος, η Γαλλική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι η CSG δεν συνιστά μέτρο που σκοπό έχει να αντισταθμίσει τη μη υπαγωγή στο γαλλικό σύστημα κοινωνικής ασφαλίσεως των μεθοριακών εργαζομένων και συνεπώς την εκ μέρους των εργαζομένων αυτών μη καταβολή των σχετικών εισφορών κατ' εφαρμογήν του κανονισμού 1408/71. Συγκεκριμένα, το ποσοστό της CSG αντιπροσωπεύει το 7,5 % του μισθού, ενώ το σύνολο των επιβαρύνσεων που αφορούν τις εισφορές κοινωνικής ασφαλίσεως ανέρχεται στο 42 % του μισθού των υποκειμένων στην εισφορά.

29 Πρέπει να τονιστεί συναφώς ότι, όπως προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου, το γεγονός ότι επιβάλλονται σε εργαζόμενο, για το ίδιο εισόδημα, επιβαρύνσεις κοινωνικής ασφαλίσεως απορρέουσες από την εφαρμογή διαφόρων εθνικών νομοθεσιών, ενώ δεν μπορεί να έχει την ιδιότητα του ασφαλισμένου παρά μόνον έναντι μιας και μόνον από τις νομοθεσίες αυτές, έχει σαν αποτέλεσμα να εκτίθεται ο εργαζόμενος αυτός σε διπλή καταβολή εισφοράς, αντίθετης προς τις διατάξεις του άρθρου 13 του κανονισμού 1408/71 (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 5ης Μαΐου 1977, 102/76, Perenboom, Συλλογή τόμος 1977, σ. 259, σκέψη 13, και της 29ης Ιουνίου 1994, C-60/93, Aldewereld, Συλλογή 1994, σ. I-2991, σκέψη 26).

30 Δεν αμφισβητείται όμως ότι στα πρόσωπα τα οποία αφορά η υπό κρίση προσφυγή λόγω παραβάσεως, ήτοι οι κοινοτικοί υπήκοοι που κατοικούν στη Γαλλία αλλά οι οποίοι, λόγω επαγγελματικής δραστηριότητας εντός άλλου κράτους μέλους, έχουν, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 του κανονισμού 1408/71, την ιδιότητα του ασφαλισμένου έναντι της νομοθεσίας του κράτους απασχολήσεως και μόνον, επιβάλλεται, με την επιφύλαξη ενδεχομένων συμβάσεων προς αποφυγή της διπλής φορολογίας που έχει συνάψει η Γαλλική Δημοκρατία, όσον αφορά τα εισοδήματα που αντιστοιχούν στην επαγγελματική δραστηριότητά τους εντός του κράτους μέλους απασχολήσεως, όχι μόνον οι επιβαρύνσεις κοινωνικής ασφαλίσεως που απορρέουν από την εφαρμογή της νομοθεσίας κοινωνικής ασφαλίσεως του τελευταίου αυτού κράτους, αλλά και επιβαρύνσεις κοινωνικής ασφαλίσεως, ήτοι εν προκειμένω η CSG, απορρέουσες από την εφαρμογή της νομοθεσίας του κράτους μέλους κατοικίας.

31 Η θέση της Γαλλικής Κυβερνήσεως ότι η CSG, στον βαθμό που πρέπει στην πραγματικότητα να χαρακτηριστεί ως φόρος, εκφεύγει του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού 1408/71 και, συνεπώς, της απαγορεύσεως της σωρεύσεως των εφαρμοστέων νομοθεσιών δεν μπορεί να γίνει δεκτή.

32 Συγκεκριμένα, το γεγονός ότι μια επιβάρυνση χαρακτηρίζεται ως φόρος από μια εθνική νομοθεσία δεν σημαίνει ότι, από πλευράς κανονισμού 1408/71, δεν μπορεί η ίδια αυτή επιβάρυνση να θεωρηθεί ότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού αυτού και ότι, συνεπώς, διέπεται από τον κανόνα της απαγορεύσεως της σωρεύσεως των εφαρμοστέων νομοθεσιών.

33 Όπως έχει κρίνει το Δικαστήριο, μεταξύ άλλων, με την απόφαση της 18ης Μαΐου 1995, C-327/92, Rheinhold & Mahla (Συλλογή 1995, σ. I-1223, σκέψη 15), το άρθρο 4 του κανονισμού 1408/71 καθορίζει το πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του εν λόγω κανονισμού με διατύπωση από την οποία προκύπτει ότι υπόκεινται στην εφαρμογή των κανόνων του κοινοτικού δικαίου τα συστήματα κοινωνικής ασφαλίσεως στο σύνολό τους. Στη σκέψη 23 της ίδιας αυτής αποφάσεως, το Δικαστήριο διευκρίνισε ότι το αποφασιστικό στοιχείο για την εφαρμογή του κανονισμού 1408/71 συνίσταται στη σχέση που πρέπει να έχει η οικεία διάταξη με τους νόμους που διέπουν τους κλάδους κοινωνικής ασφαλίσεως που απαριθμούνται στο άρθρο 4 του ίδιου κανονισμού, σχέση που πρέπει να είναι άμεση και αρκούντως ουσιαστική.

34 Όπως όμως ορθώς τονίζει η Επιτροπή, η CSG έχει μια τέτοια άμεση και αρκούντως ουσιαστική σχέση με τους νόμους που διέπουν τους κλάδους κοινωνικής ασφαλίσεως οι οποίοι απαριθμούνται στο άρθρο 4 του κανονισμού 1408/71, ώστε να μπορεί να θεωρηθεί επιβάρυνση την οποία αφορά η απαγόρευση διπλής καταβολής εισφορών.

35 Πράγματι, όπως τόνισε ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 25 και 26 των προτάσεών του, η CSG, αντίθετα προς τις επιβαρύνσεις που αποσκοπούν στην κάλυψη των γενικών εξόδων των δημοσίων αρχών, χρησιμοποιείται ειδικώς και ευθεώς για τη χρηματοδότηση της κοινωνικής ασφαλίσεως στη Γαλλία, καθόσον τα αντίστοιχα έσοδα χορηγούνται στο Caisse nationale des allocations familiales, στο Fonds de solidarité vieillesse και στα υποχρεωτικά συστήματα ασφαλίσεως ασθενείας. Ο σκοπός της CSG συνίσταται συνεπώς στη χρηματοδότηση, ειδικότερα, των κλάδων που αφορούν τις παροχές γήρατος, επιζώντων, ασθενείας και τις οικογενειακές παροχές, τους οποίους αφορά το άρθρο 4 του κανονισμού 1408/71.

36 Η σχέση αυτή της CSG με τους νόμους που διέπουν την κοινωνική ασφάλιση στη Γαλλία προκύπτει επίσης από το γεγονός ότι, όπως τονίζει η ίδια η Γαλλική Κυβέρνηση, η εν λόγω εισφορά αντικαθιστά εν μέρει εισφορές κοινωνικής ασφαλίσεως που επιβάρυναν υπερβολικά τους χαμηλούς και μεσαίους μισθούς και επιτρέπει την αποφυγή της αυξήσεως των υφισταμένων εισφορών.

37 Η διαπίστωση αυτή δεν ανατρέπεται από το γεγονός ότι η καταβολή της CSG δεν παρέχει δικαίωμα επί ουδεμιάς αντιπαροχής, υπό τη μορφή άμεσης και προσδιορίσιμης παροχής.

38 Συγκεκριμένα, όσον αφορά την εφαρμογή του άρθρου 13 του κανονισμού 1408/71, το αποφασιστικό κριτήριο είναι εκείνο της ειδικής χρησιμοποιήσεως μιας εισφοράς για τη χρηματοδότηση του συστήματος κοινωνικής ασφαλίσεως ενός κράτους μέλους. Επομένως, είναι συναφώς αδιάφορο αν υφίσταται ή όχι αντιπαροχή υπό τη μορφή παροχών.

39 Κατόπιν των προεκτεθέντων, πρέπει να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η πρώτη αιτίαση της Επιτροπής είναι βάσιμη.

Επί της αιτιάσεως που αφορά παράβαση των άρθρων 48 και 52 της Συνθήκης

40 Κατά την Επιτροπή, οι υποκείμενοι στην εισφορά που κατοικούν στη Γαλλία και υπάγονται στο γαλλικό σύστημα κοινωνικής ασφαλίσεως τελούν σε διαφορετική κατάσταση από εκείνη των υποκειμένων στην εισφορά που κατοικούν μεν εντός του κράτους μέλους αυτού, πλην όμως έχουν ασκήσει τα δικαιώματά τους επί της ελεύθερης κυκλοφορίας και επί της ελευθερίας εγκαταστάσεως που προβλέπονται αντιστοίχως στα άρθρα 48 και 52 της Συνθήκης, οπότε οφείλουν να συνεισφέρουν στη χρηματοδότηση του συστήματος κοινωνικής ασφαλίσεως άλλου κράτους μέλους κατ' εφαρμογήν του κανονισμού 1408/71. Η Γαλλική Δημοκρατία, μη λαμβάνοντας υπόψη αυτή τη διαφορετική κατάσταση, παραβιάζει την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως που καθιερώνουν οι εν λόγω διατάξεις.

41 Αντιθέτως, για τη Γαλλική Κυβέρνηση, οι εργαζόμενοι που αποικτούν εισοδήματα από επαγγελματική δραστηριότητα ή υποκατάστατα εισοδήματα εντός άλλου κράτους μέλους τίθενται από πλευράς CSG σε κατάσταση παρεμφερή με εκείνη των εργαζομένων που αποκτούν τέτοια εισοδήματα στη Γαλλία, οπότε δεν υφίσταται δυσμενής διάκριση έναντι των πρώτων. Κατ' αρχάς, ο συντελεστής και η βάση υπολογισμού της CSG είναι οι ίδιοι για όλους τους κατοίκους της Γαλλίας, ανεξάρτητα από την ιθαγένειά τους, οι οποίοι υπόκεινται σε φόρο επί των εισοδημάτων τους αλλοδαπής πηγής. Κατά την κυβέρνηση αυτή, η CSG αποτελεί συνεπώς αναπόσπαστο τμήμα ενός φορολογικού συστήματος το οποίο είναι απολύτως συνεκτικό έναντι των κατοίκων Γαλλίας οι οποίοι φορολογούνται εντός του κράτους αυτού. Εν συνεχεία, η CSG εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των διμερών συμβάσεων προς αποφυγή της διπλής φορολογίας που έχει συνάψει η Γαλλική Δημοκρατία και οι οποίες παρέχουν δικαίωμα σε πιστώσεις φόρου ή σε απαλλαγή των εισοδημάτων αλλοδαπής πηγής, προκειμένου να εξαλειφθεί κάθε

διπλή φορολογία. Τέλος, η Γαλλική Κυβέρνηση τονίζει τον χαμηλό συντελεστή της επίμαχης επιβαρύνσεως, ο οποίος, από την 1η Ιανουαρίου 1998, είναι 7,5 % επί των μισθών και 6,2 % επί των υποκατάστατων εισοδημάτων.

42 Συναφώς, πρέπει να τονιστεί ότι, μολονότι είναι αληθές ότι η CSG εφαρμόζεται κατά τον ίδιο τρόπον σε όλους τους κατοίκους Γαλλίας, αυτοί που εργάζονται εντός άλλου κράτους μέλους και οι οποίοι, σύμφωνα με το άρθρο 13 του κανονισμού 1408/71, συνεισφέρουν στη χρηματοδότηση της κοινωνικής ασφαλίσεως του κράτους αυτού οφείλουν επιπλέον να χρηματοδοτούν, έστω και εν μέρει, την κοινωνική ασφάλιση του κράτους κατοικίας, ενώ οι λοιποί κάτοικοι οφείλουν αποκλειστικά να καταβάλουν εισφορές στο σύστημα της τελευταίας αυτής κοινωνικής ασφαλίσεως.

43 Σκοπός όμως του κανόνα της μιας και μόνης εφαρμοστέας νομοθεσίας στον τομέα της κοινωνικής ασφαλίσεως, που περιέχεται το άρθρο 13 του κανονισμού 1408/71, είναι ακριβώς η κατάργηση της άνισης μεταχείρισης που θα συνεπαγόταν η μερική ή πλήρης σώρευση των εφαρμοστέων νομοθεσιών.

44 Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει από τη δέκατη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 1408/71, σκοπός της αρχής της μιας και μόνης εφαρμοστέας νομοθεσίας είναι να διασφαλιστεί «καλλίτερα η ισότητα μεταχείρισης όλων των εργαζομένων που απασχολούνται στο έδαφος ενός κράτους μέλους».

45 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι, όπως τόνισε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 35 των προτάσεών του, η Επιτροπή, διατυπώνοντας την αιτίαση αυτή,

απλώς προβάλλει, υπό το πρίσμα των άρθρων 48 και 52 της Συνθήκης, την ίδια παράβαση με εκείνη που διαπιστώθηκε στο πλαίσιο του άρθρου 13 του κανονισμού 1408/71. Δεδομένου ότι το καθεστώς της CSG προκαλεί άνιση μεταχείριση αντίθετη προς το άρθρο αυτό, συνιστά εξ ίσου παράβαση των διατάξεων της Συνθήκης, στην εφαρμογή των οποίων αποβλέπει το άρθρο 13. Συγκεκριμένα, η ως άνω διαπιστωθείσα άνιση μεταχείριση συνιστά εμπόδιο στην ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων, ως προς την οποία, λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 13 του κανονισμού 1408/71, καμία δικαιολογία δεν μπορεί να γίνει δεκτή.

46 Όσον αφορά την επιχειρηματολογία της Γαλλικής Κυβερνήσεως ότι η CSG δεν πλήττει, εν πάση περιπτώσει, παρά περιορισμένο αριθμό μεταξύ των εργαζομένων τους οποίους αφορά η υπό κρίση προσφυγή, λόγω των διμερών συμβάσεων προς αποφυγή της διπλής φορολογίας που έχει συνάψει η Γαλλική Κυβέρνηση, και ότι ο συντελεστής της επίδικης εισφοράς είναι πολύ μικρός, αρκεί να τονιστεί ότι, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, τα άρθρα της Συνθήκης σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, των προσώπων, των υπηρεσιών και των κεφαλαίων συνιστούν θεμελιώδεις διατάξεις της Κοινότητας και κάθε εμπόδιο στην ελευθερία αυτή, έστω και επουσιώδες, απαγορεύεται (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 1989, C-49/89, Corsica Ferries France, Συλλογή 1989, σ. 4441, σκέψη 8).

47 Επομένως, η δεύτερη αιτίαση της Επιτροπής είναι και αυτή βάσιμη.

48 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι η Γαλλική Δημοκρατία, επιβάλλοντας την CSG στα εισοδήματα από επαγγελματική δραστηριότητα και στα υποκατάστατα εισοδήματα των μισθωτών και των ελευθέρων επαγγελματιών που κατοικούν στη Γαλλία, αλλά οι οποίοι, δυνάμει του κανονισμού 1408/71, δεν υπόκεινται στη γαλλική νομοθεσία κοινωνικής ασφαλίσεως, παρέβη τις υπο-

χρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 13 του εν λόγω κανονισμού, καθώς και από τα άρθρα 48 και 52 της Συνθήκης.

Επί των δικαστικών εξόδων

49 Κατά με το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ζήτησε την καταδίκη της Γαλλικής Δημοκρατίας στα δικαστικά έξοδα και η τελευταία αυτή ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

αποφασίζει:

1) **Η Γαλλική Δημοκρατία, επιβάλλοντας τη γενική εισφορά κοινωνικής ασφαλίσεως στα εισοδήματα από επαγγελματική δραστηριότητα και στα υποκατάστατα εισοδήματα των μισθωτών και των ελευθέρων επαγγελματιών που κατοικούν στη Γαλλία, αλλά οι οποίοι, δυνάμει του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής**

των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητος, όπως τροποποιήθηκε και ενημερώθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 118/97 του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 1996, δεν υπόκεινται στη γαλλική νομοθεσία κοινωνικής ασφαλίσεως, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 13 του εν λόγω κανονισμού, καθώς και από τα άρθρα 48 και 52 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρα 39 ΕΚ και 43 ΕΚ).

2) Καταδικάζει τη Γαλλική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδα.

Rodríguez Iglesias		Moitinho de Almeida
Edward	Sevón	Schintgen
Gulmann	Puissochet	Hirsch
Jann	Ragnemalm	Wathelet

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 15 Φεβρουαρίου 2000.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος

G. C. Rodríguez Iglesias